

Projekt Alvastra påbyggnad

Alvastra påbyggnad upptäcktes 1908. Fyndplatsen är belägen i en källmyr vid Broby, nära Omberg, i Västra Tollstads socken i Östergötland. Åren 1909–1919 och 1928–1930 bedrev Historiska museet utgrävningar av påbyggnaden under ledning av Otto Frödin. Vid utgrävningarna dokumenterades en stor träkonstruktion av horisontella stockar och vertikala pålar över en yta av ca 1 000 kvadratmeter. På stockgolven fanns ett 100-tal eldstäder. En spång in till fast mark hörde också till konstruktionen. Radiometriska dateringar visar att anläggningen är omkring 5 000 år gammal och att den alltså uppfördes under yngre stenålder.

Bland de omkring 30 000 fynden finns talrikt med olika slags redskap av sten, flinta, keramik, ben, horn och trä men också smycken av ben, djurtänder och bärnsten. Det ymniga materialet av matavfall visar att påbyggnadens användare idkat boskapsskötsel, sädesodling, jakt, fiske och växtinsamling. Omkring 600 kg djurben och litervis av förkolnade sädeskorn, äpplen, hasselnötskal och svinnmållefrön samlades in vid utgrävningarna. Till fynden hör även människoben vilket visar att döda omhändertagits på platsen.

Efter utgrävningarna påbörjades arbetet för en publikation av påbyggnaden. Arbetet bedrevs fram till 1947 men tonade sedan ut. Med uppgift att slutföra publiceringsarbetet gjorde Stockholms universitet kompletterande utgrävningar i påbyggnaden 1976–1980 under ledning av Mats P. Malmer. Inte heller detta arbete har lett fram till den planerade publikationen om påbyggnaden.

Det aktuella projektet skall därför ses som ett försök att väcka till liv Historiska museets engagemang i påbyggnadsforskningen. Projektets syfte är att vetenskapligt bearbeta fynden och dokumentationen från 1909–1930 års utgrävningar samt att publicera resultaten i form av en bok. Jämförelser görs med resultat från 1976–1980 års utgrävningar. Arbetet bedrivs sedan 2002 av Hans Browall och med anslag från Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien (KVHAA). Boken beräknas bli publicerad av Vitterhetsakademien i början av 2011.

Projektansvarig och kontaktperson: hans.browall@shmm.se